

УДК 376
ББК 74.3
К18

А в т о р и-у к л а д а ч і:

- *Т. В. Каменєва-Замараєва*, учитель-логопед ДНЗ № 54, м. Макіївка.
- *Л. В. Рудяк*, методист міського навчального-методичного центру, голова ПМПК, м. Макіївка.
- *Л. М. Тимошенко*, завідувача ДНЗ № 54, м. Макіївка.

Р е ц е н з е н т и :

- *Л. Л. Логвинова*, кандидат педагогічних наук, завідувача кафедрою логопедії Слов'янського державного педагогічного університету.
- *Н. П. Котенева*, учитель-логопед вищої категорії ДНЗ № 122, учитель-методист, «відмінник освіти України», м. Макіївка

Каменєва-Замараєва Т. В.

К18 Маленьким щебетунчикам. Логопедичні завдання для занять батьків з дітьми (5–6 років) / Т. В. Каменєва-Замараєва, Л. В. Рудяк, Л. М. Тимошенко. — Х. : Вид. група «Основа», 2012. — 176 с., табл. — (Серія «Розмовляємо правильно»).

ISBN 978-617-00-1574-7.

Посібник виконаний у формі робочого зошита для занять батьків із дітьми у співпраці з логопедом дошкільного навчального закладу. Містить різноманітні завдання, які допоможуть подолати мовленнєві вади і закріпити правильну звуковимову дітей.

Посібник призначений для відповідальних батьків, вихователів, учителів-логопедів, учителів-дефектологів, студентів ВНЗ відповідних спеціальностей.

УДК 376
ББК 74.3

ISBN 978-617-00-1574-7

© Каменєва-Замараєва Т. В., Рудяк Л. В., Тимошенко Л. М., 2012
© ТОВ «Видавнича група «Основа», 2012

ВСТУП

Мовлення — один із найпотужніших факторів і стимулів розвитку дитини. Це обумовлено тією виключною роллю, яку воно відіграє в житті людини. Мовлення людини — це її візитна картка.

Без сумніву, кожен з батьків мріє, щоб дитина виросла здоровою, щасливою й успішною, змогла досягти більшого, ніж вони самі, навчитися краще розбиратися в людях і спілкуватися з ними, але мало хто замислюється над тим, яку важливу роль у всьому цьому відіграє вміння дитини говорити правильно й красиво.

На жаль, останнього часу такі явища, як порушення мовлення і сповільнення мовленнєвого розвитку дитини, зустрічаються доволі часто. Це, безумовно, ускладнює її комунікації в соціумі і в результаті може вплинути на соціальну адаптацію й успішність уже дорослої людини. Тож значної ваги набуває раннє виявлення в малюка можливих порушень в цій області й попередження їх розвитку.

Родина — єдиний і природний простір, який оточує дитину з моменту появи її на світ і здійснює вирішальний вплив на її комплексний розвиток. У родині дитина набуває первинного досвіду спілкування, у неї виникає почуття довіри до навколишнього світу, близьких людей.

Фахівці й батьки повинні докладати чимало зусиль, щоб мовлення дитини розвивалося правильно й своєчасно.

Однією з основних форм взаємодії вчителя-логопеда з батьками є зошит для домашніх завдань з розвитку мовлення дітей дошкільного віку.

Пропонований зошит — цікавий практичний посібник для спільних занять дітей дошкільного віку і дорослих (батьків, гувернерів).

Завдання підібрано, враховуючи поступове зростання складності, на матеріалі однієї лексичної теми в тиждень. Матеріал, зібраний у цьому зошиті, має слугувати як базовий для розвитку мовленнєвих навичок у дітей, збагаченню їх словникового запасу, розвитку артикуляційного апарата, фонематичного слуху, формування правильної вимови.

Посібник стане в пригоді не тільки вчителям-логопедам як матеріал для роботи з батьками, а й фахівцям корективної педагогіки і всім небайдужим дорослим.

Колектив авторів висловлює подяку практичному психологу Т. П. Жуковській та вихователю-методисту С. Г. Лавренюк за активну психолого-педагогічну підтримку та методичний супровід під час розробки посібника «Розмовник. Логопедичні завдання для роботи вихователя середньої групи».

Колектив авторів висловлює також щирі подяку колективу дошкільного навчального закладу № 54 м. Макіївка за творчу співпрацю з апробації та своєчасні поради під час розроблення цього посібника.

АНКЕТА ДЛЯ БАТЬКІВ ДІТЕЙ З МОВЛЕННЄВИМИ РОЗЛАДАМИ (ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНА)

Ваша інформація допоможе нам більше дізнатися про дитину і значно підвищить ефективність корекційно-виховної роботи.

1. Прізвище, ім'я, по батькові дитини _____
2. Дата народження дитини _____
3. Домашня адреса, телефон _____
4. ПІБ мами, місце роботи, № телефону _____
5. ПІБ батька, місце роботи, № телефону _____
6. Чи є мовленнєві розлади в батьків або близьких родичів? _____
7. Чим дитина найбільше любить займатися? _____
8. Які труднощі ви помічаєте в мовленні дитини? _____
9. Яким є Ваше ставлення до труднощів у мовленні дитини? _____
10. Які особливості характеру дитини, на Вашу думку, слід враховувати педагогам (вказати) _____
11. Повідомте дані про перебіг мовленнєвого розвитку дитини.
  - Коли дитина почала лепетати? _____
  - Коли почала вимовляти перші слова? _____
  - Коли з'явилися найпростіші фрази? _____
  - Коли сформувалося розгорнуте мовлення? _____
12. Який дошкільний навчальний заклад відвідувала дитина? _____
13. Ваші пропозиції, побажання _____

Дякуємо за допомогу!

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ВЧИТЕЛЯ-ЛОГОПЕДА БАТЬКАМ ДІТЕЙ З МОВЛЕННЄВИМИ ПОРУШЕННЯМИ

1. Покажіть дитину лікарям-фахівцям (за рекомендаціями ПМПК).
2. Систематично й акуратно виконуйте з нею домашнє завдання.
3. Займайтеся щодня або через день у доброзичливій, ігровій формі.
4. Не примушуйте дитину виконувати домашнє завдання.
5. Не давайте на одному занятті більш ніж дві-три вправи.
6. Дотримуйте точності й поетапності виконання завдань.
7. Не пропонуйте на першому етапі для виконання складні завдання, поступово переходьте від простого до складного.
8. Використовуйте поставлені й закріплені звуки в повсякденному мовленні, формуючи в дитини навички самоконтролю.
9. Поступово ускладнюйте вимоги до мовлення дитини.
10. Навчайте її спостерігати, слухати, міркувати, чітко та зрозуміло висловлювати свої думки.
11. Разом з педагогами групи працюйте над розвитком рухів, виховуйте посидючість, самостійність у виконанні завдань.
12. Погоджуйте з учителем-логопедом і вихователями всю роботу з формування правильного мовлення.
13. Пам'ятайте, що терміни подолання мовленнєвих розладів залежать від ступеня складності дефекту, вікових та індивідуальних особливостей дитини, регулярності занять, зацікавленості й участі батьків у коригувальній роботі.
14. Вірте в сили своєї дитини, вірою й терпінням вселіть у неї впевненість у можливості виправлення розладів мовлення.

ТЕМА. ДИТЯЧИЙ САДОК І ШКОЛА

1 «Який звук є в усіх словах?»

Назви спільний звук у словах.

- *Спить, стоїть, скочує* [с].
- *Завгосп, завідуючий, заняття* [з].
- *Ручка, ранець, піраміда* [р].
- *Кабінет, кімната, коридор* [к].
- *Поверх, площа, спальня* [п].

2 «Четвертий зайвий»

Назви зайве, поясни чому.

- *Лінійка, олівець, книга, лялька (лялька).*
- *Ручка, ластик, скакалка, підставка (скакалка).*
- *Лялька, м'яч, пірамідка, пензлик (пензлик).*

3 «Для чого потрібен предмет?»

Поглянь на предмети й скажи, для чого вони потрібні.

- *Це ручка, вона потрібна для того, щоб писати.*
Ручка, олівець зошит, крейда, лінійка, книга.

4 «Сказати навпаки»

Скажи навпаки.

- *Охайний — недбалий.*
- *Весело — сумно.*
- *Говорити — мовчати.*
- *Турботливий — байдужий.*
- *Доганяти — утікати і т. ін.*

5 «Дати відповідь на питання»

Дай відповідь на питання.

- *Сісти за парту — вийти (звідки?) із-за парти.*
- *Покласти книгу на стіл — взяти книгу (звідки?) зі столу.*
- *Поставити вазу на підвіконник — взяти вазу (звідки?) з підвіконника.*
- *Ручка впала під парту — підняли ручку (звідки?) з-під парти.*
- *Зайти до класу — вийти (звідки?) із класу.*
- *Сховати олівець у рюкзак — дістати олівець (звідки?) із рюкзака.*

6 Вивчити

Відгадай і вивчи загадку.

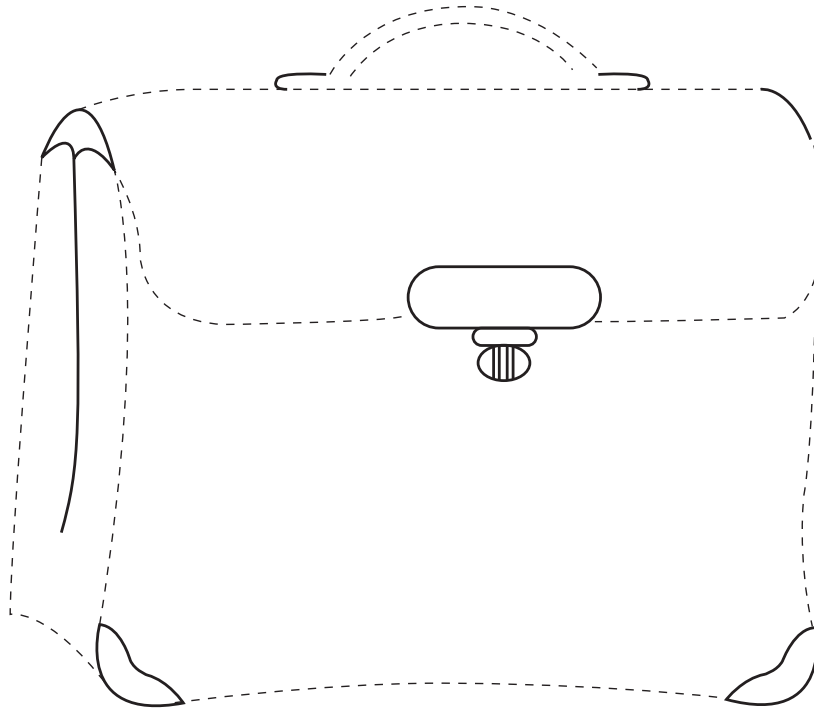
Ой, до чого ж сумно, братці,
На спині чужій кататься!
Мені б у подарунок пару ніг,
Щоб сам побігати я міг,

Я такий уткнув би танець,
Та, на жаль, я учня... (*ранець*).

7 «Шкільні речі»

Домалюй за точками шкільний портфель. Подумай і розкажи, що би ти до нього поклав для шкільних занять?

8 Артикуляційна гімнастика

9 Дивись додаток

ТЕМА. ІГРАШКИ

1 «Який звук є в усіх словах?»

Назви спільний звук у словах.

- Миша, м'яч, медок [м].
- Собака, лялька, кубик, кораблик [к].
- Піраміда, ракета, рулет [р].
- Марка, машина, матрац, матрійка [м].
- Мозаїка, зайчик, торбинка [а].